

Effectiviteit van het subsidiebeleid in Zeewolde

EINDRAPPORT
Rekenkamercommissie Barneveld/Leusden/Zeewolde
April 2007

COLOFON

De zes gemeenten Barneveld, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg hebben vanuit het samenwerkingsverband Vallei-in-Perspectief (ViP) gezamenlijk drie lokale rekenkamercommissies opgezet.

Per 1 januari 2006 heeft de gemeente Zeewolde zich aangesloten bij de commissie Barneveld/Leusden.

Per 1 september 2005 zijn de drie rekenkamercommissies Barneveld/Leusden, Nijkerk en Renswoude/Scherpenzeel/Woudenberg van start gegaan. Deze commissies hebben een gemeenschappelijk externe voorzitter en een gemeenschappelijk ambtelijk secretaris/ onderzoeker. De secretaris is gedetacheerd bij de gemeente Barneveld. Daarnaast bestaat elke commissie uit twee externe leden. De commissies zijn geïnstalleerd voor de duur van drie jaar. Aan het einde van deze periode besluiten de betrokken gemeenten of de rekenkamercommissies in de huidige vorm worden voortgezet.

Per 1 januari 2006 heeft de gemeente Zeewolde zich aangesloten bij de commissie Barneveld/Leusden.

De rekenkamercommissie Barneveld/Leusden/Zeewolde bestaat uit de heer J.P.P. van Dort (voorzitter), de heer R. Kamphues (lid) en de heer J.G.W. Scheltinga (lid). De rekenkamercommissie wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris/onderzoekers mevrouw B.C.J. Does en mevrouw P.R. van Putten.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding voor het onderzoek.....	7
1.2 Doel van het onderzoek.....	7
1.3 Onderzoeksaanpak.....	9
1.4 Leeswijzer.....	9
Hoofdstuk 2 Normenkader.....	11
2.1 Inleiding.....	11
2.2 Normenkader effectiviteit van het subsidiebeleid.....	11
Hoofdstuk 3 Bevindingen effectiviteit van het subsidiebeleid en –proces.....	15
3.1 Het subsidiebeleid in Zeewolde 2003-2005.....	15
3.2 Effectiviteit van het subsidiebeleid en het subsidieproces in Zeewolde.....	17
3.2.1 Effectiviteit subsidiebeleid.....	17
3.2.2 Effectiviteit subsidieproces.....	19
3.3 De rol van de gemeenteraad.....	23
3.4 Actuele ontwikkelingen.....	23
3.5 Vereenvoudiging van regelgeving.....	24
3.6 Bevindingen subsidiënten.....	24
Hoofdstuk 4 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen.....	27
4.1 Samenvatting en conclusies.....	27
4.2 Aanbevelingen (en best practices).....	30
Bestuurlijke reactie college van burgemeester en wethouders.....	35
Nawoord rekenkamercommissie.....	36
Bijlage 1 Respondenten.....	37
Bijlage 2 Documenten en literatuur.....	39
Bijlage 3 Resultaten dossieronderzoek.....	41
Bijlage 4 Vragenlijst subsidiënten.....	45

Voorwoord

De rekenkamercommissies ViP+ hebben besloten om in 2006 een onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit van het subsidiebeleid en het subsidieproces in de de ViP+gemeenten. Het onderzoeksvoorstel, dat voor commentaar aan de gemeenteraden is gestuurd, heeft de instemming van alle gemeenten gekregen.

Tijdens de afronding van het conceptrapport hebben de gemeentelijke organisaties de gelegenheid gehad om een technische reactie te geven op de bevindingen van de rekenkamercommissies. Vervolgens hebben de colleges van B&W een bestuurlijke reactie gegeven, welke integraal is opgenomen in dit eindrapport.

De rekenkamercommissies presenteren het eindrapport aan de gemeenteraden, en zullen voorafgaande aan de discussie hierover in de raad gaarne een toelichting geven.

Het onderzoek van de rekenkamercommissies heeft zich met name gericht op de effectiviteit omdat dit bij de meeste gemeenten nog niet helder is vormgegeven. Ook bij het onderzoeken van het *proces* heeft de nadruk gelegen op hoe de effectiviteit van het subsidiebeleid hierin gewaarborgd is. De rekenkamercommissies hebben voor elke gemeente een zelfstandig normenkader opgesteld aan de hand van de eigen gemeentelijke regelgeving. Daarom hebben de rekenkamercommissies gemeend om voor elke gemeente afzonderlijk te rapporteren.

Gemeenten krijgen steeds meer te maken met het afleggen van verantwoording over de effectiviteit van hun beleid: bereikt men, wat men wil bereiken? Deze vraag is zelden eenduidig te beantwoorden. Echter, in de verantwoording naar de burger is het wenselijk dat gemeenten hiertoe toch een poging wagen. Ook voor de eigen beleidsvoering is het essentieel om regelmatig vanuit de beleidscyclus te kijken, welke beoogde effecten wel en niet worden bereikt. De verleiding om te kiezen voor nieuw beleid is in de praktijk vaak groter dan kritisch terug te kijken naar wat het gevoerde beleid heeft bereikt. Immers het evalueren van het gevoerde beleid vraagt capaciteit en de ambtelijke organisatie wordt geacht ook rekening te houden met andere (actuelere) ontwikkelingen. Desalniettemin zijn wij grote voorstanders van een gedegen evaluatie van het gevoerde beleid omdat dit recht aan de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad, en helpt het instrument om de financiële middelen te prioriteren.

Overigens is het onderzoeken van effectiviteit niet alleen maar een kwantitatieve aangelegenheid volgens het adagium 'meten is weten'. De gemeenten kunnen dit ook kwalitatief onderzoeken, door bijvoorbeeld jaarlijks met een groep organisaties/vrijwilligers/burgers het subsidieproces door te nemen: wat gaat er goed, wat gaat er niet goed? Tenslotte kan uitwisseling van kennis en ervaringen tussen gemeenten ons inziens hierbij een grote rol spelen.

De rekenkamercommissies spreken de wens uit dat dit onderzoek voor de gemeenten een stimulans is om de effectiviteit van het subsidiebeleid en het subsidieproces verder uit te bouwen.

Drs. J.P.P. van Dort, voorzitter rekenkamercommissies ViP+

Hoofdstuk 1 Inleiding en onderzoeksaanpak

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Zoals aangekondigd in het Jaarplan 2006, hebben de rekenkamercommissies ViP+ besloten de effectiviteit van het subsidiebeleid in de zeven ViP+ gemeenten te onderzoeken. De rekenkamercommissies achten dit van belang omdat subsidiebeleid direct merkbare gevolgen heeft voor (de voorzieningen voor) de burgers. Gemeenten kunnen subsidies gebruiken om bepaalde maatschappelijke effecten te bereiken, vaak op het gebied van welzijn, sport, onderwijs of recreatie. Een andere reden om het subsidiebeleid te onderzoeken is dat er op dit terrein, naar verwachting van de rekenkamercommissies, een aanzienlijk financieel belang is. Tevens is uit onderzoek van andere rekenkamercommissies al gebleken dat het vaststellen van de effectiviteit van subsidiebeleid meer aandacht vraagt. Omdat wij dit gewenst achten zien de rekenkamercommissies een mogelijkheid om met dit onderzoek hieraan een richtinggevende bijdrage te geven. De rekenkamercommissie Barneveld/Leusden/Zeevolde heeft dit onderzoek uitgevoerd van september 2006 tot en met januari 2007.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek, zoals vastgelegd in het onderzoeksvorstel, is het verkrijgen van meer inzicht in de effectiviteit van het subsidiebeleid in de gemeente Zeevolde. Daar waar relevant, is ook gekeken naar de doelmatigheid en rechtmatigheid. De probleemstelling van het onderzoek is:

'Wat is de effectiviteit van het subsidiebeleid: in hoeverre dragen subsidies bij aan de door de gemeenteraad beoogde effecten?'

Deze probleemstelling is uitgewerkt in de volgende onderzoeksvragen:

1. Waaruit bestaat het subsidiebeleid van de gemeente?
 - a. Korte omschrijving van de beleidsstukken inzake subsidiebeleid, de beleidsterreinen, soort subsidie en de totale omvang van de subsidies.
2. Wat is het beleidskader voor de effectiviteit van de subsidies en de bijdrage van het subsidieproces aan de effectiviteit? (*Normenkader*)
 - a. Wat zijn de doelen / gewenste maatschappelijke effecten van het subsidiebeleid en waar worden deze uitgewerkt?
 - b. Welke waarborgen zijn er in het subsidieverleningsproces voor het bereiken van de doelen/ gewenste maatschappelijke effecten?
3. Is het subsidiebeleid effectief?
 - a. In hoeverre worden met de subsidies de doelen (de gewenste maatschappelijke effecten) bereikt? Hoe zijn de kaders uitgewerkt? Als er geen kaders zijn gesteld, op basis waarvan is het beleid dan uitgewerkt?
 - b. In hoeverre krijgen de waarborgen voor de effectiviteit in het subsidieproces in de praktijk gestalte?
4. Wat is de rol van de raad bij het subsidiebeleid?
 - a. Welke informatie ontvangt de raad over de effectiviteit van het subsidiebeleid (behalen van de maatschappelijke effecten)?
5. In hoeverre kan regelgeving worden vereenvoudigd?

De laatste onderzoeksvraag is een meer algemene vraag, die breder geldt dan alleen de effectiviteit van het subsidiebeleid. Deze vraag is opgenomen, omdat deregulering in een aantal gemeenten een aandachtsgebied is.

Effectiviteit

De eerste indruk uit het vooronderzoek is dat de inhoudelijke kaderstelling voor het subsidiebeleid (de omschrijving van de te bereiken maatschappelijke effecten) in de gemeente Zeewolde nog in ontwikkeling is. Dit stemt overeen met de uitkomsten van onderzoeken van andere gemeentelijke rekenkamers naar subsidiebeleid. Bij het bepalen van de effectiviteit kijkt de rekenkamercommissie daarom met name naar de eerste stap van het kaderstellen (wat zijn de *beoogde* maatschappelijke effecten) en niet zozeer naar de *behaalde* effecten.

De rekenkamercommissie heeft gedurende het onderzoek gekeken of de effectiviteit op alternatieve manieren (bij benadering/indirect) kon worden onderzocht. Hiervoor hebben we waar mogelijk gekeken naar

- doelstellingen van de subsidiënten (hun beleidsplannen e.d.).
- het proces (hoe wordt bij de subsidieverlening de effectiviteit gewaarborgd?)
- de output (wat zijn directe resultaten van de subsidies in bijvoorbeeld aantallen deelnemers)

Omdat kaderstelling voor subsidiebeleid nog in ontwikkeling is, gaat de rekenkamercommissie bij het bepalen van de effectiviteit van het subsidiebeleid per gemeente nog niet uit van de ideale benadering (ideaaltype normen). De rekenkamercommissie hanteert daarom de normen zoals deze zijn vastgelegd door de betreffende gemeente. De rekenkamercommissie relateert de aanbevelingen wel aan de ideaaltype normen.

In het onderzoeksvoorstel is ook verwezen naar kosteneffectiviteit (hoe besteden gemeenten aandacht aan verhouding kosten – effect van de subsidie) maar hier bleek nog geen informatie over beschikbaar¹. Dit is daarom verder niet meer meegenomen in het onderzoek.

De effectiviteit is gedefinieerd als de directe bijdrage van het subsidiebeleid in het bereiken van beoogde maatschappelijk effecten. Eventueel niet-bereik, of financieel-technische maatregelen gericht op effectiviteit, zijn buiten beschouwing gelaten.

Afbakening

De rekenkamercommissie heeft in de periode juni-juli 2006 in Zeewolde (zoals in alle ViP+gemeenten) een vooronderzoek uitgevoerd. Dit bestond uit één algemeen interview, en een eerste inventarisatie van beschikbare informatie, hoofdlijnen van het subsidiebeleid, gemeentespecifieke context en omvang van de subsidies. Op basis van deze resultaten is besloten tot de volgende afbakening:

Het onderzoek wordt uitgevoerd over de periode 2003-2005. Het is gewenst om de subsidies over een meerjarige termijn te onderzoeken om iets over de effectiviteit te kunnen concluderen. Over deze periode is de gewenste informatie beschikbaar, en hebben zich geen grote wijzigingen voorgedaan op het terrein van de effectiviteit van het subsidiebeleid (wel is in Zeewolde een nieuwe ASV ingesteld, met onder andere gevolgen voor de wijze van subsidiëring en een aanscherping van procedures).

¹ Dit geldt voor alle ViP+gemeenten.

Rapportage

Het onderzoek naar de effectiviteit van het subsidiebeleid is uitgevoerd in de zeven ViP+ gemeenten. De rekenkamercommissies ViP+ hebben voor iedere gemeente een aparte rapportage opgesteld. Alle rapporten van de andere, samenwerkende ViP+ gemeenten zijn wel opvraagbaar bij de rekenkamercommissies en staan op de website www.rekenkamervip.nl. Ook zijn bij de aanbevelingen eventuele *best practices* van andere (ViP+) gemeenten meegenomen.

1.3 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek heeft als volgt vorm gekregen:

a. Documentenstudie

Aan de hand van gemeentelijke documenten zijn onderzoeksvraag 1 (algemeen beeld van het subsidieonderzoek) en onderzoeksvraag 2 (normenkader op basis van gemeentelijke regelgeving en richtlijnen) beantwoord.

b. Onderzoek cases: dossieronderzoek en interviews.

De rekenkamercommissie heeft gekozen voor de volgende cases:

- subsidiëring muziekonderwijs
- subsidiëring ouderenwerk
- een tweetal cases op het terrein van subsidiëring van sportverenigingen.

Per case heeft de rekenkamercommissie dossiers onderzocht en daarna aanvullende (telefonische) interviews gehouden met de desbetreffende beleidsambtenaren. Aan de hand hiervan zijn onderzoeksvraag 3 en 4 beantwoord. Ook is in de interviews onderzoeksvraag 5 aan de orde gekomen.

c. Schriftelijke vragenlijst subsidiënten

De instelling die het ouderenwerk uitvoert, heeft een korte vragenlijst ontvangen waarin hen is gevraagd naar hun mening over de gemeentelijke regelgeving. De vragenlijst is in de bijlage opgenomen.²

d. Vergelijking tussen gemeenten

De rekenkamercommissie heeft de uitkomsten van het onderzoek onder de zeven ViP+gemeenten met elkaar vergeleken, waarbij aandacht is uitgegaan naar de '*best practices*'.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het normenkader dat de rekenkamercommissie heeft opgesteld aan de hand van gemeentelijke regelgeving en richtlijnen gericht op de effectiviteit van het subsidiebeleid. In hoofdstuk 3 presenteert de rekenkamercommissie de bevindingen van het onderzoek: hoe effectief is het subsidiebeleid in de praktijk? Ook besteedt de commissie in dit hoofdstuk aandacht aan de rol van de gemeenteraad, de actuele ontwikkelingen en de mogelijkheden tot vereenvoudiging van regelgeving. Hierbij komen ook bevindingen van subsidiënten aan bod. Tot slot volgen in hoofdstuk 4 de conclusies en aanbevelingen.

² De andere grote subsidiënt die is onderzocht, de muziekschool, is niet meer benaderd, vanwege het faillissement.

Hoofdstuk 2 Normenkader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geeft de rekenkamercommissie het normenkader van het onderzoek weer, aan de hand van onderzoeksvraag 2: Wat zijn de gemeentelijke normen voor de effectiviteit van het subsidiebeleid en hoe is de effectiviteit in het subsidieverleningsproces gewaarborgd?

Het normenkader volgt uit de vijf onderscheiden processtappen.

Tabel 1: Fasering subsidie

A	Kaderstelling
B	Subsidieverlening: B1 aanvraag B2 toetsing B3 beschikking
C	Volgen van de uitvoering door de gemeenten
D	Vaststelling van het subsidie
E	Evaluatie van het subsidie

De rekenkamercommissie geeft per processtap een omschrijving, hoe deze er idealiter uitziet. Vervolgens is aangegeven hoe deze processtappen in de gemeente vorm krijgen op basis van gemeentelijke regelgeving. Deze gemeentelijke regelgeving vormt het normenkader voor het onderhavige onderzoek.

2.2 Normenkader effectiviteit van het subsidiebeleid

A Processtap kaderstelling

Gemeenten kunnen subsidies inzetten om maatschappelijke doelstellingen te bereiken. Een subsidie is daarom een instrument, geen doel op zich. De kaderstelling voor het subsidiebeleid (de maatschappelijk beoogde effecten) zou in theorie terug moeten komen in onderstaande lijn:

- Raads/collegeprogramma – programmabegroting – beleidsnota – subsidiebeleid

De kaders benoemen eerst de beleidsdoelstellingen: wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten van het gemeentebestuur (outcome)? Deze zijn meetbaar omschreven. Vervolgens zijn op basis van deze beleidsdoelstellingen ook meetbaar geformuleerde beleidsprestaties (gewenste output van het beleid) geformuleerd in zowel de raads/collegeprogramma's, programmabegrotingen als beleidsnota's. Daaruit afgeleid volgen de (meetbare) doelstellingen voor het subsidiebeleid.

In onderstaand kader geeft de rekenkamercommissie aan hoe de gemeente Zeewolde invulling geeft aan deze norm van kaderstelling. Dit is ook de norm die in het onderzoek getoetst wordt.

Processtap A Kaderstelling (gemeentelijke norm)

ASV 2001: art. 10

Het inhoudelijk beleid wordt periodiek vastgesteld (doelen producten, gronden voor verstrekking subsidie).

ASV 2001 art. 5-8, 15a en Subsidiebeleidskader en ASV 2004 art. 5-6, 9, 13

Subsidies worden getoetst aan de hand van het vastgestelde beleid.

De ASV gaat verder in op de volgende beleidsinhoudelijke uitgangspunten als aandacht voor de emancipatie van vrouwen, ouderen, gehandicapten en migranten en toegankelijkheid van accommodaties voor lichamelijk gehandicapten.

Processtap B valt te onderscheiden in subsidieaanvraag – toetsing – beschikking

Processtap B1 Subsidieverlening: aanvraag

Ook hier geeft de rekenkamercommissie na een ideaaltypische beschrijving aan, hoe de gemeente zelf invulling geeft aan deze norm. Dit is ook de norm die in het onderzoek getoetst wordt.

Voorafgaand aan de aanvraag verschaft de gemeente helderheid over welke beleidsdoelstellingen ofwel beoogde maatschappelijke effecten (outcome) als kader gelden, en welke beleidsprestaties (output). Vooraf zijn selectiecriteria en afwijzingsgronden benoemd. De aanvraag van de subsidiënt refereert aan hoe de gesubsidieerde activiteiten bijdragen aan de gestelde kaders.

De gemeente Zeewolde heeft hierover in de ASV's het volgende vastgelegd:

Processtap B1 Subsidieverlening: aanvraag (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 14

Bij de aanvraag dient onder andere een activiteitenplan en een productbegroting te worden ingediend. Tevens kunnen B&W nadere regels vaststellen waaraan subsidieaanvragen en financiële stukken moeten voldoen.

ASV 2004 art. 10

Bij de aanvraag dient een activiteitenplan en begroting van baten en lasten te worden ingeleverd. Bij aanvragen voor een productsubsidie dient de begroting gespecificeerd te zijn per product en inzichtelijk te maken hoe baten en lasten aan de producten zijn toegerekend. Tevens kunnen B&W nadere regels vaststellen waaraan subsidieaanvragen en financiële stukken moeten voldoen.

Processtap B2 Subsidieverlening: toetsing

Idealiter toetst de gemeente de subsidieaanvraag op de te verwachten effectiviteit, aan de hand van een inhoudelijk kader: dragen de activiteiten van de subsidiënt bij aan de beleidsdoelstellingen ofwel beoogde maatschappelijke effecten (outcome) en beleidsprestaties (output van beleid)?

Vragen die een gemeente zich vooraf kan stellen, zijn:

- welke verwachtingen heeft de gemeente van het werk van instelling X of Y?
- Welke doelgroepen moeten in welke mate worden bereikt, gegeven beleidsprioriteiten die in het raads/collegeprogramma staan verwoord? Welke wijken dienen met voorrang te worden bediend als het gaat om bijvoorbeeld welzijnswerk? Hoeveel geld heeft de gemeente over voor het openhouden van een vestiging van de bibliotheek in buurt A en B?

De toetsing ligt vast op schrift in het dossier. Mogelijke afwijkingen van het kader worden toegelicht.

De gemeente Zeewolde kent de volgende richtlijnen:

Processtap B2 Subsidieverlening: toetsing (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 15a/18 en ASV 2004 art. 13/16

Subsidieaanvragen worden getoetst aan de hand van het vastgestelde beleid.

Als afwijzingsgrond wordt ook genoemd 'als de producten niet passen binnen het door de raad vastgestelde beleid.

Processtap B3 beschikking

De beschikking zou moeten refereren aan het volgende:

- de concrete producten en activiteiten, welke beleidsprestaties (output van beleid) dit moet dienen en wat de gewenste beleidsdoelstellingen (maatschappelijke effecten) zijn;
- criteria met betrekking tot inhoud, vorm en frequentie van tussentijdse rapportage en eindverantwoording (inhoudelijk);
- eventuele gevolgen bij niet behalen van de resultaten.

Natuurlijk kan er ook ruimte zijn voor niet-afrekenbare afspraken. Zoals een andere rekenkamer bepleit, zouden deze mogelijkheid bieden tot leerpunten voor de toekomst.

In de ASV's van de gemeente Zeewolde staat over deze processtap het volgende vermeld:

Processtap B3 Aanvraag: beschikking (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 14, 16, 20 en ASV 2004 art. 12, 14, 18

De ASV verwijst naar de AWB (art. 4.29): de beschikking tot subsidieverlening bevat een omschrijving van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend, een vermelding van het bedrag dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald. Voorts staat vermeld dat het college van B&W de voorwaarde kan stellen dat een uitvoeringsovereenkomst wordt afgesloten.

Financieel Technisch kader

Hierin zijn regels vastgelegd omtrent sanctionering bij het niet behalen van resultaten. Deze resultaten worden in de beschikking danwel in de uitvoeringsovereenkomst benoemd en zo mogelijk gekwantificeerd).

Processtap C Volgen uitvoering

In de beschikking staat als het goed is aangegeven wanneer de subsidiënt informatie / wijzigingen dient door te geven. Voorts is er tussentijds contact tussen gemeente en gesubsidieerde instelling, waarbij gemaakte afspraken worden vastgelegd.

De gemeente Zeewolde heeft hierover het volgende opgenomen in de ASV's :

Processtap C Volgen uitvoering (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 20 -21

B&W kunnen instellingen verplichten tussentijds te rapporteren over voortgang werkzaamheden, en een verklaring te geven voor eventuele verschillen tussen gemaakte afspraken en de gerealiseerde afspraken, en om een prognose te geven voor de rest van de periode.

Subsidiënten hebben ook de verplichting om omstandigheden door te geven die van belang kunnen zijn voor de beslissing op de aanvraag dan wel een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie.

2004 art. 15, 18-19

Idem art. 20-21 ASV 2001

Indien een meerjarige subsidie wordt verleend, is de subsidieontvanger verplicht om periodiek een tussentijdse rapportage in te dienen. (art. 15)

Processtap D Vaststelling subsidie

De instellingen leggen achteraf verantwoording af over de door hen verrichte activiteiten en gerealiseerde beleidsprestaties en eventueel beleidsdoelstellingen. Verantwoording zou plaats moeten vinden op kostenplaats / kostendragerniveau in plaats van op kostensoort.

Gemeenten controleren achteraf de uitvoering en de realisatie van de resultaten / doelen: in welke mate zijn de beleidsprestaties gerealiseerd: op welke onderdelen wel en niet en waarom? Indien gemaakte prestatieafspraken niet zijn nageleefd heeft dit consequenties voor de vaststelling van de subsidie, volgens vooraf gemaakte afspraken. Er vindt in dat geval ook altijd overleg plaats met de betrokken instelling.

De gemeente Zeewolde kent de volgende richtlijnen voor de vaststelling:

Processtap D Vaststelling subsidie (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 25-26

Bij subsidies tot een bedrag van 2.269 euro blijft subsidieverlening achterwege en stellen B&W het subsidie direct vast.

Bij de aanvraag tot vaststelling wordt onder andere een

- beschrijving ingediend van de aard en de omvang van de producten of activiteiten;
- met een vergelijking tussen de nagestreefde en de gerealiseerde doelen en producten en een toelichting op de verschillen.

2004 art.23-25

Bij subsidies tot een bedrag van 2.500 euro blijft subsidieverlening achterwege en stelt het college van B&W het subsidie direct vast.

De aanvraag tot vaststelling bevat een verslag van de activiteiten die in het voorgaande boekjaar zijn gerealiseerd (onder andere aantal activiteiten, doelgroep, aantal deelnemers, realisatie doelstelling) en een toelichting op de verschillen ten opzichte van het activiteitenplan.

Financieel Technisch kader

Bij het niet behalen van afgesproken prestaties kan sanctionering worden toegepast.

Processtap E Evaluatie

Gemeenten evalueren idealiter periodiek (bijvoorbeeld eens in de drie jaar) of de gesubsidieerde activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelen ofwel de maatschappelijk beoogde effecten (outcome) en beleidsprestaties (output). Hiervan wordt een heldere rapportage opgesteld: welke beleidsdoelstellingen zijn in welke mate gerealiseerd en welke beleidsprestaties (subsidies of andere instrumenten) hebben daartoe tegen welke kosten aan bijgedragen?.

Deze rapportage gaat naar het college en naar de gemeenteraad. De evaluatie leidt eventueel tot een wijziging / bijstelling van het subsidiebeleid

De gemeente Zeewolde heeft het volgende over deze processtap opgenomen:

Processtap E Evaluatie (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 12 en ASV 2004 art. 8

Eens in de vijf jaar stellen B&W een verslag op aangaande de effectiviteit van de subsidie in de praktijk.

Hoofdstuk 3 Bevindingen effectiviteit van het subsidiebeleid en –proces in de praktijk

In dit hoofdstuk beantwoorden we de onderzoeksvragen op basis van het vooronderzoek, documenten- en dossieronderzoek en de aanvullende interviews.

In paragraaf 1 geven we een korte omschrijving van het subsidiebeleid van de gemeente (onderzoeksvraag 1). In paragraaf 2 kijken we naar de effectiviteit van het subsidiebeleid op basis van het normenkader uit hoofdstuk 2 (onderzoeksvraag 2) en het subsidieproces in de praktijk (onderzoeksvraag 3). Vervolgens komt de rol van de gemeenteraad aan bod in paragraaf 3 (onderzoeksvraag 4), en gaan we in paragraaf 4 in op actuele ontwikkelingen. We sluiten af met een overzicht van vereenvoudiging van regelgeving in paragraaf 5 (onderzoeksvraag 5) en de bevindingen van de ondervraagde subsidiënten in paragraaf 6.

3.1 Het subsidiebeleid in Zeewolde 2003-2005

Het subsidiebeleid van de gemeente Zeewolde sinds 2001 is vastgelegd in de Algemene subsidieverordening (ASV) 2001 en de nota Algemeen subsidiebeleid (2001). Met deze verordening en nota wilde de gemeente voornamelijk een overgang van exploitatiesubsidiëring (inputgericht) naar budgetsubsiëring (outputgericht) bewerkstelligen.

In 2003 is het subsidiebeleid geëvalueerd. Uitkomst van de evaluatie was dat de procesmatige kant goed ontwikkeld was, en hier en daar aangescherpt kon worden. De inhoudelijke kant diende wel een verdieping te krijgen. De gemeente wilde met name bij de professionele subsidiënten de systematiek van de budgetsubsiëring verder ontwikkelen. Daarnaast is voor de vrijwilligersorganisaties een activiteitensubsidie in het leven geroepen.

De evaluatie heeft geleid tot een aanscherping van de verordening, en de raad heeft in 2004 een bijgestelde ASV vastgesteld, geldend voor de subsidies die worden aangevraagd voor activiteiten die worden uitgevoerd vanaf 1 januari 2005. Naast de nieuwe ASV is een notitie budgetsubsiëring vastgesteld, die bestaat uit twee hoofdstukken van de voorgaande nota Algemeen Subsidiebeleid³.

In de gemeente Zeewolde worden de subsidies, groot of klein, op dezelfde manier worden getoetst, verleend, bewaakt en vastgesteld of verleend/ vastgesteld. Dit volgens de vastgestelde werkprocessen. Er zijn twee verschillen:

- subsidies tot €2.500,-- (verleend en meteen vastgesteld) en vanaf €2.500,-- (verleend en na verantwoording vastgesteld).
- Vanaf 2005: subsidies aangevraagd door een vrijwilligers- of door een professionele organisatie. Organisaties die alleen met vrijwilligers werken kunnen een activiteitensubsidie aanvragen voor het geheel aan activiteiten. Van organisaties die werken met professionele krachten verwachten wij dat zij hun aanbod uitwerken in producten en bijbehorende kosten (productsubsidie). Dit onderscheid is aangebracht om het voor vrijwilligersorganisaties wat eenvoudiger te maken.

³ De overige hoofdstukken zijn komen te vervallen.

Soorten subsidies

In 2001 was de productensubsidie het uitgangspunt. In 2004 staat ook de activiteitensubsidie omschreven. In het volgende kader staan de subsidiesoorten van de gemeente Zeewolde omschreven.

Soorten subsidie gemeente Zeewolde

ASV 2001, art. 1

Productsubsidie: een subsidie waarbij het subsidiebedrag direct is gerelateerd aan een met de subsidieontvanger overeengekomen geheel aan producten.

Daarnaast worden vermeld: incidentele subsidie, investeringssubsidie, en waarderingssubsidie. (art.1)
Subsidiëring geschiedt in beginsel in de vorm van een productensubsidie. (art. 3)

ASV 2004 art. 1

- Productsubsidie: een subsidie waarbij het subsidiebedrag direct is gerelateerd aan een aantal producten (kostprijs per product). Deze subsidie wordt toegepast bij professionele instellingen.

- Activiteitensubsidie: subsidie waarbij een subsidiebedrag wordt verleend voor het geheel aan activiteiten. Deze subsidie wordt toegepast bij vrijwilligersorganisaties.

Daarnaast worden ook de project- en investeringssubsidie vermeld voor eenmalige activiteiten en investeringen.

In het subsidiebeleidskader zijn de inhoudelijke beleidsregels per beleidsterrein/taak vastgelegd en de nadere financieel-technische regels over onder andere subsidieplafonds, indexering en sanctionering. Voor alle beleidsterreinen (ongeveer twintig) worden beleidsregels vastgesteld.

Het subsidiebeleid wordt grotendeels uitgevoerd door de afdeling Ontwikkeling. Het merendeel van de subsidies valt onder het werkveld ‘welzijn en onderwijs’.

Omvang subsidies

In onderstaande tabel staat een overzicht van de omvang van de subsidies over de periode 2003-2005. Deze bedragen zijn gebaseerd op het subsidieplafond. De definitief vastgestelde bedragen werden tot 1 januari 2007 niet in een centraal overzicht bijgehouden. De subsidies worden verleend aan zo'n 85 (onderdelen van) instellingen en verenigingen.

Tabel 3.1: Overzicht bedragen subsidieplafonds over 2003-2005

Beleidssterrein	2003	2004	2005
Welzijn	1.147.241	1.657.830	1.601.103
Recreatie en Sport	181.372	224.055	213.555
Cultuur en educatie	270.908	273.185	274.285
Overig	9.670	10.696	10.585
Totaal	1.609.181	2.165.766	2.106.528

Toelichting op de tabel:

- Het bedrag in 2003 is substantieel lager dan in de jaren 2004 en 2005. Dit wordt onder andere veroorzaakt door:
 - o opname van de beleidstaak jeugdgezondheidszorg in het subsidieplafond 2004 (per 1 januari 2003 al wel een gemeentelijke taak, maar ten tijde van het opstellen van de begroting 2003 was nog niet bekend hoe hoog de uitkering van het rijk zou zijn. Daarom was dit nog niet opgenomen in de begroting 2003 en dus niet in het subsidieplafond 2003.
 - o toegestane verhoging van bepaalde subsidiebudgetten op onder andere het actiepuntenprogramma toerisme (eenmalige subsidie project ruit- en menpaarden), schuldhelpverlening (uitbreiding trajecten), ouderenzorg (budget vanuit de beleidsnota 'Zorg voor zelfstandigheid').

- Een aantal subsidies bleek in de loop der jaren (deels) niet onder de ASV te vallen (dit bleken in feite geen subsidies te zijn), zoals bijvoorbeeld een deel van het subsidie aan het carillon (totaal zo'n 25.000 euro).

3.2 Effectiviteit van het subsidiebeleid en het subsidieproces in Zeewolde

Om de effectiviteit van het subsidiebeleid en het subsidieproces te beoordelen hebben we gekeken naar de praktijk in het algemeen (in het vooronderzoek) en naar vier casestudies (muziekonderwijs, ouderenwerk en twee sportverenigingen).

- muziekschool: productensubsidie, ruim 150.000 euro;
- Stichting Wolderwelzijn, onderdeel Ouderenwerk: productensubsidie, ruim 50.000 euro;
- gymnastiekvereniging De Zeesterren: activiteitsubsidie, ongeveer 9.000 euro;
- voetbalvereniging Zeewolde: activiteitsubsidie, ongeveer 12.000 euro.

We vergelijken de gemeentelijke normen met de gemeentelijke praktijk. In de analyse maken we gebruik van onderstaand schema.

Procesbeschrijving subsidie

A	Kaderstelling
B	Subsidieverlening: B1 Aanvraag B2 Toetsing B3 Beschikking
C	Volgen van de uitvoering door de gemeenten
D	Vaststelling van de subsidie
E	Evaluatie van het subsidie

In paragraaf 3.2.1 gaan we in op de effectiviteit van het subsidiebeleid aan de hand van de eerste processtap (A). In paragraaf 3.2.2 presenteren we de bevindingen over de effectiviteit van het subsidieproces aan de hand van de vier volgende processtappen (B t/m E).

Om de leesbaarheid van het rapport te vergroten, geven we in dit hoofdstuk de hoofdlijnen weer. De gedetailleerde resultaten van de vergelijking tussen de gemeentelijke normen en de vier cases in bijlage drie opgenomen.

3.2.1 Effectiviteit Subsidiebeleid

De effectiviteit van het subsidiebeleid wordt in kaart gebracht aan de hand van de eerste norm 'kaderstelling' (beoogde effecten) en de beschikbare informatie over de bereikte effecten.

Kaderstelling beoogde effecten

De gemeente Zeewolde heeft in de subsidienota 2001 en in de ASV's het volgende opgenomen over kaderstellen:

Processtap A Kaderstelling (gemeentelijke norm)

ASV 2001: art. 10

Het inhoudelijk beleid wordt periodiek vastgesteld (doelen producten, gronden voor verstrekking subsidie).

ASV 2001 art. 5-8, 15a en Subsidiebeleidskader en ASV 2004 art. 5-6, 9, 13

Subsidies worden getoetst aan de hand van het vastgestelde beleid.

De ASV gaat verder in op de volgende beleidsinhoudelijke uitgangspunten als aandacht voor de emancipatie van vrouwen, ouderen, gehandicapten en migranten en toegankelijkheid van accommodaties voor lichamelijk gehandicapten.

Het vastgestelde beleid van de gemeente vormt daarmee het kader voor het subsidiebeleid. Ook in de notitie Algemeen Subsidiebeleid staat subsidiëring omschreven als een instrument om de door de overheid gestelde beleidsdoelen te bereiken. Het subsidiesysteem zou daarom gericht moeten zijn op de te leveren producten.

De rekenkamercommissie heeft deze norm aan de hand van de subsidiedoelstellingen en de vier cases de volgende twee vragen onderzocht:

1. Hoe zijn de subsidiedoelstellingen geformuleerd (SMART)?
2. Sluiten deze doelstellingen aan bij de doelstellingen uit de programmabegroting en beleidsnota's (is het subsidiebeleid een instrument om beoogde effecten van de gemeenteraad te bereiken)?

Ad 1. Formulering doelstellingen

De doelstellingen van het subsidiebeleid staan beschreven in de notitie Algemeen Subsidiebeleid (2001), het subsidiebeleidskader 2004 en de subsidiebeleidsregels. Voor de subsidies vanaf 2005 geldt de notitie Budgetsubsiëring en de nieuw vastgestelde beleidsregels.

De gemeente stelt in de notitie Algemeen Subsidiebeleid dat "op een aantal beleidsterreinen de doelstellingen nog onvoldoende helder en concreet is geformuleerd, en dat er nog onvoldoende financieel inzicht is met betrekking tot de producten om tot een juiste prijsafpraak voor meerdere jaren te komen. Daarom zal in eerste instantie gekozen worden voor afspraken met subsidiënten voor één of twee jaar, en later naar meerjarige afspraken."

In de subsidienota staat voorts een aantal algemene uitgangspunten voor het subsidiebeleid. De beleidsinhoudelijke doelstellingen staan opgenomen in afzonderlijke beleidsnota's en/of de inhoudelijke beleidsregels.

Voor de cases staan aparte doelstellingen opgenomen in de subsidiebeleidskaders (2003,2004) en beleidsregels (2005). Voor de muziekschool staat een algemene doelstelling (gericht op voorzieningenniveau) opgenomen, welke is uitgewerkt in een aantal concrete beleidsprestaties. Voor het ouderenwerk is het beoogde maatschappelijke effect algemeen geformuleerd (bevorderen van sociale samenhang en maatschappelijke participatie). Vervolgens is dit wel uitgewerkt in activiteiten, maar niet in concrete prestaties.

Ook voor de sport is het beoogde maatschappelijke effect algemeen geformuleerd ('stimuleren van het maatschappelijk welzijn' of van 'de lichamelijke/geestelijke gezondheid).

Ad.2 Aansluiting bij doelstellingen programmabegroting en beleidsnota's

Bij deze vraag kijken we of de bovenvermelde doelstellingen/activiteiten van de subsidies overeenkomen met de doelstellingen van het gemeentelijke beleid. Hiervoor hebben we gekeken naar het raads/collegeprogramma, de programma/beheersbegrotingen en relevante beleidsnota's.

In het raads- en collegeprogramma 2002-2006 en het raadsprogramma 2004-2006 staan geen inhoudelijke beleidsdoelstellingen aangaande maatschappelijke effecten die relevant zijn voor de vier geselecteerde cases. Wel relevant is het algemene uitgangspunt dat gestuurd moet worden op output en outcome, niet op input.

De rekenkamercommissie constateert dat de algemene doelstellingen in de programmabegrotingen (2003, 2005)⁴ en de beheersbegrotingen van de afdeling Ontwikkeling overeenkomen met de geformuleerde doelstellingen van het subsidiebeleid. Ook staan in deze documenten verwijzingen naar volgens het subsidiebeleid in te zetten producten (activiteiten) bij het ouderenwerk en de gemaakte prestatieafspraken bij de subsidie voor het Muziekonderwijs.

Voor het muziekonderwijs en sportbeleid (jeugdsubsidiëring) zijn voor de periode 2003-2005 geen beleidsnota's opgesteld (alleen beleidsregels). Met de muziekschool is wel voor de periode 2002-2006 een uitvoeringsovereenkomst gesloten met prestatieafspraken. In de beleidsnota *Zorg voor Zelfstandigheid 2003-2007* staan doelstellingen vermeld voor de zorg, welzijn en het wonen voor ouderen en zorgbehoevenden. Deze doelstellingen zijn ook gericht op zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en functioneren en als volwaardig lid van de samenleving te kunnen participeren. Bij de activiteiten op welzijnsgebied staat onder andere het creëren van ontmoetingsruimtes, welke ook vermeld staat bij het subsidiebeleid. Een respondent licht toe dat de ervaring van de gemeente is dat de ouderenorganisatie (nu Wolderwelzijn) goed weet in te spelen op behoeften van de ouderen en op suggesties van de gemeente.

Samenvatting

De doelstellingen van het subsidiebeleid gaan in op de beoogde maatschappelijke effecten, in algemene zin. Aangaande de subsidie voor het muziekonderwijs zijn al sinds 2002 prestatieafspraken gemaakt en heeft een uitwerking in producten plaatsgevonden.

De doelstellingen van het subsidiebeleid sluiten aan op de doelstellingen van het gemeentelijke beleid zoals vermeld in de programmabegrotingen en de beheersbegrotingen. De uitwerking in activiteiten bij het ouderenbeleid sluiten aan op activiteiten die vermeld staan bij het subsidiebeleid. Voor het muziekonderwijs en sportbeleid zijn voor de periode 2003-2005 geen beleidsnota's opgesteld (maar wel inhoudelijke beleidsregels).

3.2.2 Effectiviteit subsidieproces

In deze subparagraaf gaan we in op de verschillende stappen in het subsidieverleningsproces, waarbij we deze toetsen aan de hand van de door de gemeente opgestelde normen.

⁴ De programmabegroting 2004 bevat geen beleidsdoelstellingen.

Processtap B1 Subsidieverlening: aanvraag (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 14

Bij de aanvraag dient een activiteitenplan en een productbegroting te worden ingediend. Tevens kunnen B&W nadere regels vaststellen waaraan subsidieaanvragen en financiële stukken moeten voldoen.

ASV 2004 art. 10

Bij de aanvraag dient een activiteitenplan en begroting van baten en lasten te worden ingeleverd. Bij aanvragen voor een productsubsidie dient de begroting gespecificeerd te zijn per product en inzichtelijk te maken hoe baten en lasten aan de producten zijn toegerekend. Tevens kunnen B&W nadere regels vaststellen waaraan subsidieaanvragen en financiële stukken moeten voldoen.

De gemeente benadrukt dat het belang hecht aan het verschaffen van helderheid aan de subsidiënten. Het college maakt het subsidiebeleid voor het daarop volgende jaar bekend (volgens de ASV 2001 voor 1 mei, volgens de ASV 2004 vóór 1 april), evenals de subsidieplafonds. Dit wordt gedaan door een officiële publicatie in Zeewolde Aktueel en in het Gemeenteblad. De bij de gemeente bekend instellingen ontvangen een uitnodigingsbrief, voorzien van aanvraagformulieren, de inhoudelijke beleidsregels waaraan zal worden getoetst, de financieel-technische beleidsregels, een indicatie van de beschikbare budgetten voor het komende jaar en de ASV. De gemeente werkt met aanvraagformulieren voor de subsidiënten. In 2005 is een nieuw formulier ontwikkeld. Uitgangspunt was een verbeterde dienstverlening naar de organisaties. Het formulier kreeg meer het karakter van een checklist.

De dossiers bevatten de aanvraagformulieren voor de subsidie met de inhoudelijke activiteitenplannen. Het aanvraagformulier voor de sportverenigingen vraagt onder andere gegevens op over het aantal jeugdleden, gehandicapte leden, ledenlijsten, en (vanaf 2005) over subsidies aangevraagd bij derden en eventuele evenementen.

De begrotingen van de muziekschool en het ouderenwerk hadden nog niet het karakter van een productbegroting. Voor de sportverenigingen geldt dat zij nog steeds een begroting indienen, maar dat vanaf 2004 een activiteitenbegroting (in plaats van een productenbegroting) volstaat.

Processtap B2 Subsidieverlening: toetsing aanvraag (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 15a/18 en ASV 2004 art. 13/16

Subsidieaanvragen worden getoetst aan de hand van het vastgestelde beleid.

Als afwijzingsgrond wordt onder andere genoemd 'als de producten niet passen binnen het door de raad vastgestelde beleid.

De toetsingen worden uitgevoerd door de inhoudelijke beleidsmedewerkers. Een eerste toetsing vindt plaats op procedurele aspecten (termijn en volledigheid van de aanvraag), daarna volgt een inhoudelijke toetsing waarbij onder andere wordt ingegaan op de activiteitenplannen (ouderenwerk) en de prestatieafspraken (muziekonderwijs). Vervolgens volgt toetsing aan het financieel technisch beleidskader en aan het beschikbare budget (subsidieplafond).

In de dossiers van de sportverenigingen (activiteitensubsidies) zijn geen aparte schriftelijke toetsingsadviezen aangetroffen. De toetsing van de sportsubsidies werd in de onderzoeksperiode tegelijk in één advies voor alle verenigingen tesamen verwerkt⁵.

⁵ Met invoering van het nieuwe voortgangstelsel (zie ook '3.4 Actuele ontwikkelingen') wordt weer voor elke vereniging apart een advies opgesteld.

Processtap B3 Subsidieverlening: beschikking (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 14, 16, 20 en ASV 2004 art. 12, 14, 18

De ASV verwijst naar de AWB (art. 4.29): de beschikking tot subsidieverlening bevat een omschrijving van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend, een vermelding van het bedrag dan wel de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald. Voorts staat vermeld dat het college van B&W de voorwaarde kan stellen dat een uitvoeringsovereenkomst wordt afgesloten.

Financieel Technisch kader

Hierin zijn regels vastgelegd omtrent sanctionering bij het niet behalen van resultaten. Deze resultaten worden in de beschikking danwel in de uitvoeringsovereenkomst benoemd en zo mogelijk gekwantificeerd).

De gemeente Zeewolde werkt met een modelbeschikking. Hierin staat voor intern gebruik onder andere de mededeling dat bij subsidies vanaf 25.000 euro een uitvoeringsovereenkomst wordt aangegaan (waar ook een model voor is opgesteld).

De beschikkingen (en eventuele uitvoeringsovereenkomsten) gaan in op activiteiten en soms ook op de prestaties (op outputniveau). In de beschikkingen en/of uitvoeringsovereenkomsten wordt vermeld waaraan is getoetst, welk bedrag wordt gesubsidieerd en voor welke activiteiten/prestaties. Ook wordt verwezen naar mogelijke sanctionering bij het niet behalen van prestaties.

Voor de muziekschool is een uitvoeringsovereenkomst opgesteld voor vier jaar (met onder andere prestaties op outputniveau). Ook bij het ouderenwerk is gewerkt met uitvoeringsovereenkomsten, gericht op onder andere de frequentie van de activiteiten en het minimum aantal deelnemers.

Processtap C Volgen van de uitvoering (gemeentelijke norm)

ASV 2001 art. 20 -21

B&W kunnen instellingen verplichten tussentijds te rapporteren over voortgang werkzaamheden, en een verklaring te geven voor eventuele verschillen tussen gemaakte afspraken en de gerealiseerde afspraken, en om een prognose te geven voor de rest van de periode.

Subsidiënten hebben ook de verplichting om omstandigheden door te geven die van belang kunnen zijn voor de beslissing op de aanvraag dan wel een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie.

2004 art. 15, 18-19

Idem art. 20-21 ASV 2001

Indien een meerjarige subsidie wordt verleend, is de subsidieontvanger verplicht om periodiek een tussentijdse rapportage in te dienen. (art. 15)

Bij de twee grote dossiers (muziekschool en ouderenwerk) zien we tussentijdse rapportages (met onder andere toelichtingen op afwijkingen van de begroting) en gespreksverslagen. De gespreksverslagen bevatten onder andere een inhoudelijk discussie tussen de gemeente en de muziekschool over toetsingscriteria. De gemeente vraagt geen tussentijdse informatie op bij de sportverenigingen (activiteitensubsidies). Een respondent stelt dat het om relatief kleine bedragen gaat (over het algemeen worden tussenrapportages gevraagd bij subsidies vanaf 25.000 euro).

Processtap D Vaststelling subsidie (gemeentelijke norm)ASV 2001 art. 25-26

Bij subsidies tot een bedrag van 2.269 euro blijft subsidieverlening achterwege en stellen B&W het subsidie direct vast.

Bij de aanvraag tot vaststelling wordt een

- beschrijving ingediend van de aard en de omvang van de producten of activiteiten;
- met een vergelijking tussen de nagestreefde en de gerealiseerde doelen en producten en een toelichting op de verschillen.

2004 art.23-25

Bij subsidies tot een bedrag van 2.500 euro blijft subsidieverlening achterwege en stelt het college van B&W het subsidie direct vast.

De aanvraag tot vaststelling bevat een verslag van de activiteiten die in het voorgaande boekjaar zijn gerealiseerd (onder andere aantal activiteiten, doelgroep, aantal deelnemers, realisatie doelstelling) en een toelichting op de verschillen ten opzichte van het activiteitenplan.

Financieel Technisch kader

Bij het niet behalen van afgesproken prestaties kan sanctionering worden toegepast.

De dossiers van de twee grote cases bevatten de inhoudelijke jaarverslagen, toetsingsverslagen, adviezen over de vaststelling en de vaststellingsbeschikkingen.

De inhoudelijke jaarverslagen van de muziekschool en het ouderenwerk gaan onder andere in op de prestaties. Het toetsingsadvies bevat een analyse van de jaarrekening en vergelijkt de prestatieafspraken met de uiteindelijk bereikte prestaties. Hieraan worden ook consequenties verbonden (zoals niet verstrekken van een vergoeding of terugvorderen van een deel van de subsidie).

De sportverenigingen dienen verantwoordingsformulieren in. De informatie van de verantwoordingsformulieren wordt sinds 2006 opgenomen in de Jeud- en jongerenmonitor en het statistisch jaarboek Zeewolde. De informatie is nog niet optimaal, aangezien niet alle instanties even consequent alle gevraagde gegevens invullen.

Processtap E Evaluatie (gemeentelijke norm)ASV 2001 art. 12 en ASV 2004 art. 8

Eens in de vijf jaar stellen B&W een verslag op aangaande de effectiviteit van de subsidie in de praktijk.

De laatste evaluatie van het subsidiebeleid is gehouden in 2003 (breder dan alleen effectiviteit). Daarnaast wordt bij voorbereiding en vaststelling van nieuw beleid (in beleidsnota's) geëvalueerd wat er in de voorbije periode is bereikt. Als op een beleidsterrein gebruik wordt gemaakt van subsidies, worden deze ook bij deze evaluatie betrokken. Dit is ook volgens artikel 8 van de ASV. Het verschilt in de praktijk wel per beleidsterrein hoe intensief een evaluatie vorm krijgt, aldus een respondent.

In de uitvoeringsovereenkomst 2002-2006 tussen de gemeente en de muziekschool is opgenomen dat vroegtijdig (2004/2005) de insteek voor de periode na 2006 zou worden besproken. In 2005 heeft de gemeenteraad in het kader van de kerntakendiscussie in de gemeente, ervoor gekozen het muziekonderwijs op een andere wijze vorm te geven. De raad is alleen nog bereid om de algemene muzikale vorming aan alle kinderen in de basisschoolleeftijd te subsidiëren. Instrumentale lessen komen niet meer voor subsidie in aanmerking. Over deze andere wijze van invulling van het muziekonderwijs is overleg geweest met het bestuur van de muziekschool, maar dit heeft niet geleid tot het gewenste resultaat, dat de muziekschool ook alleen de Algemene Muzikale Vorming (AMV) gaat verzorgen. Inmiddels is door een aantal ouders de Vereniging MuziekOnderwijs Zeewolde opgericht die zich bereid heeft verklaard

binnen het door de gemeente beschikbare subsidiebedrag de uitvoering van de AMV voor alle kinderen in de basisschoolleeftijd op zich te nemen.

Bij het ouderenwerk en de sportverenigingen zijn over 2003-2005 geen afzonderlijke beleidsevaluaties gehouden.

3.3 De rol van de gemeenteraad

De ASV 2001 (art. 10) en de ASV 2004 (art. 6) stellen dat de raad periodiek het beleid per beleidstaak vaststelt door middel van beleidsregels. In de beleidsregels staat het beleidsdoel, producten, gronden voor verstrekking subsidie en eventuele specifieke voorschriften. De raad stelt dit vast in beleidsregels of in een beleidsplan of notitie per beleidstaak.

Ook kan de raad al dan niet per beleidstaak een subsidieplafond vaststellen (ASV 2001 art 11). In de nieuwe ASV van 2004 gaat deze bevoegdheid over naar het college: maar zij stelt het subsidieplafond pas vast na vaststelling van de begroting door de gemeenteraad (ASV 2004, art.7).

3.4 Actuele ontwikkelingen

Op het gebied van het subsidiebeleid heeft zich in Zeewolde een aantal wijzigingen voorgedaan.

In 2006 is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de ASV, die vooral gericht waren op de rechtmatigheid, zoals:

- Er is een extra prikkel opgenomen voor de subsidiënten om tijdig (binnen de gestelde termijnen) de door de gemeente gevraagde gegevens te overleggen. Het college kan bij niet tijdig inleveren besluiten tot een korting van maximaal vijf procent op het te verlenen subsidiebedrag van de eerstvolgende subsidie.

Werkprocessen (vastgesteld in 2005, bijgesteld in 2006)

Naar aanleiding van de doorgevoerde wijzigingen in de ASV in 2006 zijn de beschrijvingen van de werkprocessen ook opnieuw bijgesteld en vastgesteld.

De werkprocesbeschrijvingen schetsen de subprocessen subsidieverlening en subsidievaststelling. Daarnaast is een werkprocesbeschrijving opgesteld om tijdig zorg te dragen voor de randvoorwaarden voor een rechtmatige en soepele subsidiecyclus. De werkprocesbeschrijvingen bevatten checklisten, stroomdiagrammen, modelbrieven en een modeluitvoeringsovereenkomst om te komen tot uniforme afhandeling door de verschillende subsidieadviseurs.

De werkprocesbeschrijvingen geven inzicht in taken en verantwoordelijkheden. Alle processtappen zijn inzichtelijk gemaakt: van het verzoek van de gemeente om een subsidieaanvraag in te dienen tot en met het versturen van de vaststellingsbeschikking. In de checklist staat onder andere de inhoudelijke en financiële toetsing van de aanvraag beschreven, waarbij de subsidieadviseur ondermeer toetst of de activiteiten passen binnen het vastgestelde beleid en beleidsregels. Daarnaast vermeldt de checklist alle noodzakelijke aspecten die in de subsidiebeschikking moeten zijn vermeld, waaronder een beschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie is bestemd. Bij de inhoudelijke en financiële toetsing van de verantwoording beschrijft de checklist het proces waarbij de subsidieadviseur controleert in hoeverre de activiteiten zijn uitgevoerd waarvoor subsidie is verleend en of de

subsidieontvanger heeft voldaan aan de verplichtingen die aan de subsidie zijn verbonden. De rekenkamercommissie constateert daarmee dat in de checklisten het proces van afstemmen van beoogde resultaten tussen gemeente en subsidieontvanger staan beschreven.

Voortgangssysteem

Ook is een geautomatiseerd voortgangssysteem van de subsidies aangeschaft (ISA4all). De implementatie hiervan is in oktober 2006 afgerond. Met ingang van 2007 worden alle subsidies hierin verwerkt. Het voortgangssysteem is vooral gericht op het overzicht houden op het proces en de termijnen, maar ook op het leveren van managementinformatie (bijvoorbeeld over sanctionering waarbij subsidies lager worden vastgesteld dan de verlening bedroeg). In die zin vormt het systeem ook een waarborg van de effectiviteit van het subsidiebeleid.

Begroting ouderenwerk 2006 (voor het eerst productenbegroting)

In 2006 heeft de stichting Wolderwelzijn voor het eerst een productenbegroting aangeleverd waarin per product het aantal bijeenkomsten, deelnemers en uitgaven staat vermeld. Bijgeleverd zijn productenkaarten, waarin per activiteit onder andere de specifieke doelstelling, doelgroepen en jaarplanning staat.

3.5 Vereenvoudiging van regelgeving

Bij de evaluatie in 2003 heeft de gemeente ook de subsidiënten betrokken. Zij hebben een aantal punten aangedragen ter vereenvoudiging en verduidelijking van de regelgeving, die zijn doorgevoerd in de nieuwe ASV 2004. Voorbeelden zijn:

- Onderscheid tussen vrijwilligers- en professionele organisaties, zodat de gestelde eisen meer in overeenstemming zijn met de hoogte van het budget. Hiervoor is voor vrijwilligersorganisaties een andere vorm van structurele subsidie ingevoerd: activiteitensubsidie in plaats van een productsubsidie.
- Ook zijn de eisen voor deze organisaties ten aanzien van de inhoud van de in te dienen stukken aangepast.
- Het werken met een aanvraag/verantwoordingsformulier als checklist, waardoor geen hele werkplannen en jaarverslagen meer nodig zijn
- Het vaker afsluiten van meerjarenovereenkomsten
- Het samenvoegen van subsidies die door één organisatie werden aangevraagd (voorheen vier subsidies, nu één beschikking voor vier activiteiten).

3.6 Bevindingen subsidiënten

Ter afsluiting van het onderzoek is de subsidiënt van het ouderenwerk bevroegd naar de ervaringen met de subsidieregulering van de gemeente (zie bijlage 4).

De ondervraagde subsidiënt vindt de regulering voor de aanvraag van een subsidie lastig. Overigens heeft de subsidiënt hier wel begrip voor omdat verantwoording over de afgesproken prestaties noodzakelijk is en er voor beide partijen voldoende rechtszekerheid moet zijn om verantwoord af te rekenen.

Over de afgesloten uitvoeringsovereenkomst/samenwerkingsovereenkomst zegt de subsidiënt dat de instelling een spanningsveld ervaart in de verhouding tussen de inhoud en de cijfers. De instelling vindt dat de gemeente momenteel op cijfers is gefixeerd en dat kan het vertrouwen in

het realiseren van doeleinden ondermijnen. Het gebrek aan vertrouwen is uitgangspunt en dat kan niet door cijfers goedge maakt worden.

De ondervraagde subsidiënt vindt verder de afspraken met de gemeente over informatieverstrekking tijdens de uitvoering van de subsidie onnodig ingewikkeld. De halfjaarrapportage moet zo uitvoerig dat 'de gemeente bijna een half jaar nodig heeft voordat ze met een reactie komt'. De subsidiënt wil daarom de halfjaarrapportage vereenvoudigen tot hoofdlijnen en tussentijdse mutaties. De regelgeving met betrekking tot de vaststelling van de subsidie ervaart de instelling als eenvoudig. De subsidiënt merkt daarbij wel dat naar eigen oordeel het onlangs ingevoerde systeem van garantiebijdragen geen rechtskracht heeft en daarom misverstanden kan opleveren bij de afrekening.

Ter vereenvoudiging van de regelgeving stelt de subsidiënt dat de gemeente zich tot hoofdlijnen moet beperken en moet zorgdragen voor juridische bescherming van beide partijen. Daarom moeten niet teveel details vastgelegd worden in verschillende regelingen, zoals bijvoorbeeld de openingstijden van het jongeren centrum in de gebruikersovereenkomst, de uitvoeringsregeling en de horecaverunning. Ten slotte geeft de subsidiënt het belang aan van vertrouwen en loyaliteit voor beide partijen als uitgangspunt voor een goede regeling.

Hoofdstuk 4 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk gaan we in op de samenvatting en conclusies (paragraaf 4.1). Vervolgens doet de rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen, en staan *best practices* aangegeven (paragraaf 4.2).

4.1 Samenvatting en conclusies

Dit onderzoek van de rekenkamercommissie heeft als doel het verkrijgen van meer inzicht in de effectiviteit van het subsidiebeleid en het -proces:

‘Wat is de effectiviteit van het subsidiebeleid: in hoeverre dragen subsidies bij aan de door de gemeenteraad beoogde effecten?’

Op basis van documentenonderzoek en een algemeen interview is het algemene subsidiebeleid in de gemeente Zeewolde in beeld gebracht. Vervolgens is een gericht onderzoek uitgevoerd naar drie cases:

De onderzochte cases zijn:

- muziekschool: productensubsidie, ruim 150.000 euro;
- Stichting Wolderwelzijn, onderdeel Ouderenwerk: productensubsidie, ruim 50.000 euro;
- gymnastiekvereniging De Zeesterren: activiteitensubsidie, ongeveer 9.000 euro;
- voetbalvereniging Zeewolde: activiteitensubsidie, ongeveer 12.000 euro.

Op basis van dossieronderzoek en aanvullende interviews is de effectiviteit van het subsidiebeleid en van het subsidieproces in beeld gebracht. Verder heeft de rekenkamercommissie nog gekeken naar actuele ontwikkelingen, de rol van de gemeenteraad, mogelijkheden tot vereenvoudiging van regelgeving en suggesties van subsidiënten ter verbetering/vereenvoudiging van het subsidieproces.

Op basis hiervan geeft de rekenkamercommissie een antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

Onderzoeksvraag 1 Waaruit bestaat het subsidiebeleid van de gemeente?(2003-2005)

Het subsidiebeleid is in de gemeente Zeewolde vastgelegd in een Algemene Subsidieverordening en de nota Algemeen Subsidiebeleid (2001). Beiden waren gericht op het bewerkstelligen van een overgang van exploitatiesubsidiëring naar budgetsubsiëring. In 2003 is een evaluatie gehouden. Hieruit bleek dat de procesmatige kant goed ontwikkeld was, maar dat de inhoudelijke kant nog wel een verdieping behoefde. In 2004 is de ASV daarom aangescherpt en de nota notitie Budgetsubsiëring vastgesteld.

De gemeente Zeewolde behandelt alle subsidieaanvragen in principe op dezelfde manier, waarbij alleen onderscheid is gemaakt naar:

- subsidiebedrag: bij subsidies tot 2.500 euro worden de subsidies tegelijkertijd zowel verleend als vastgesteld.
- soort organisatie: mogelijkheid tot het aanvragen van een activiteitensubsidie voor vrijwilligersorganisaties (in plaats van een bewerkelijker budgetsubsidies).

In 2003 is in totaal 1,6 miljoen euro aan subsidies beschikbaar gesteld, in 2004 en 2005 ongeveer 2,1 miljoen.

Onderzoeksvraag 2 Wat is het beleidskader voor de effectiviteit van de subsidies en wat is de bijdrage van het subsidieproces aan de effectiviteit? en Onderzoeksvraag 3 Is het subsidiebeleid effectief?

Deze twee onderzoeksvragen kunnen gezamenlijk worden beantwoord. Het beleidskader van de gemeente (in dit onderzoek tevens het normenkader waaraan de rekenkamercommissie de praktijk toetst) is in kaart gebracht aan de hand van vijf processtappen.

In onderstaand schema staat een overzicht van de gemeentelijke normen en van de door de rekenkamercommissie geconstateerde praktijk. In kolom drie staat het beleidskader (onderzoeksvraag 2), in kolom vier de gemeentelijke praktijk (onderzoeksvraag 3):

Tabel 1 Overzicht gemeentelijke normen en praktijk

	Processtap	Gemeentelijke norm	Subsidiebeleid en -proces in de praktijk
A	Kaderstelling⁶	Het inhoudelijk beleid wordt periodiek vastgesteld. Subsidies worden getoetst aan het vastgestelde beleid. De ASV noemt verder als aandachtsgebieden: emancipatie van vrouwen, ouderen, gehandicapten, migranten en toegankelijkheid van accommodaties voor lichamelijk gehandicapten.	Er is inhoudelijk beleid vastgesteld in de beleidsregels. De doelstellingen voor de vier onderzochte cases zijn nog vrij algemeen van aard, en gericht op het voorzieningenniveau of algemeen beoogde maatschappelijke effecten. Voor het ouderenwerk is het beoogde maatschappelijke effect wel uitgewerkt in activiteiten. Voor de muziekschool zijn meerjarige prestatieafspraken geformuleerd, inclusief een uitwerking in producten. De doelstellingen van het subsidiebeleid sluiten aan bij de algemeen geformuleerde doelstellingen in de programma- en beheersbegrotingen.
B	Subsidieverlening: B1 aanvraag	Bij aanvraag dient een activiteitenplan en productbegroting te worden ingeleverd. Vanaf 2004 is een productbegroting alleen noodzakelijk bij productsubsidies.	De onderzochte dossiers bevatten de begrotingen en activiteitenplannen van de subsidiënten. De begrotingen voor de productsubsidies hadden nog niet het karakter van een productbegroting. De gemeente stuurt de subsidiënten verder ieder jaar uitgebreide informatie over het subsidiebeleid (zowel over het inhoudelijke beleid als over de budgetten en procedures).
	B2 toetsing	Subsidieaanvragen worden getoetst aan de hand van het vastgestelde beleid. Mogelijke afwijzingsgrond is als de 'producten' van de subsidiënt niet passen binnen het gemeentelijke beleid.	In de gemeente vindt een inhoudelijke toets op het beleid plaats. De dossiers bevatten de toetsingsverslagen, waarin wordt ingegaan op de activiteitenplannen en eventueel gemaakte prestatieafspraken.

⁶ De rekenkamercommissies hebben bij de effectiviteit van het subsidiebeleid alleen gekeken naar de eerste stap van het kaderstellen voor het subsidiebeleid. Uit het vooronderzoek in de gemeente bleek reeds dat over de uiteindelijke beleidsdoelstellingen (of beleidsprestaties) nog nauwelijks informatie beschikbaar is. Onderzoeken van andere rekenkamers bevestigden dat beeld.

	B3 beschikking	De beschikking bevat een omschrijving van de activiteiten en het bedrag. Ook staan in de beschikking (dan wel de uitvoeringsovereenkomst) de regels over sanctionering bij het niet behalen van de resultaten.	De beschikkingen en uitvoeringsovereenkomsten gaan conform de norm in op <ul style="list-style-type: none"> - de activiteiten en eventuele prestaties - het bedrag - waaraan is getoetst - sanctionering bij niet behalen van prestaties.
C	Volgen van de uitvoering door de gemeenten	B&W kunnen instellingen tot tussentijdse rapportages verplichten, over de voortgang van de werkzaamheden, een toelichting op eventuele verschillen tussen gemaakte en gerealiseerde afspraken, en een prognose voor de rest van de periode. Toevoeging in 2004: Bij meerjarige subsidies is een tussentijdse rapportage verplicht.	Tussentijdse rapportages worden over het algemeen opgevraagd bij subsidies vanaf 25.000 euro. De muziekschool en het ouderenwerk hebben in de onderzoeksperiode tussentijdse rapportages opgeleverd. Deze dossiers bevatten ook gespreksverslagen, over onder andere inhoudelijk discussies over de subsidie.
D	Vaststelling van het subsidie	Bij subsidies tot een drempelbedrag (vanaf 2004 2.500 euro) blijft subsidieverlening achterwege en wordt de subsidie direct vastgesteld. Subsidiënten leveren een beschrijving in van de aard en omvang van de producten of activiteiten, met een vergelijking tussen nagestreefde – gerealiseerde doelen/producten. Bij verschillen hiertussen wordt een toelichting gegeven (2001). In de ASV 2004 wordt ook gerefereerd aan aantal activiteiten, doelgroep, aantal deelnemers. Bij het niet behalen van afgesproken prestaties kan sanctionering worden toegepast.	De subsidies aan de sportverenigingen zijn vastgesteld aan de hand van verantwoordingsformulieren die de verenigingen aanleveren, en de jaarverslagen. De jaarverslagen van de onderzochte subsidiënten gaan onder andere in op de ooptut/prestaties. De dossiers van de muziekschool en van de instelling die het ouderenwerk verzorgt, bevatten jaarverslagen, toetsingsverslagen, adviezen over de vaststelling en de vaststellingsbeschikkingen. In het toetsingsadvies worden de prestatieafspraken vergeleken met de uiteindelijke prestaties. Ook zien we hier de toepassing van een sanctionering bij het niet behalen van de afspraken.
E	Evaluatie van het subsidie	Eens in de vijf jaar stellen B&W een verslag op aangaande de effectiviteit van het subsidiebeleid	Hieraan is in 2003 voldaan. Daarnaast wordt bij voorbereiding en vaststelling van nieuw beleid ook geëvalueerd wat er in de voorgaande periode bereikt is. Hierbij worden indien relevant ook subsidies betrokken.

Actuele ontwikkelingen

Op het gebied van de effectiviteit van het subsidiebeleid heeft zich een aantal wijzigingen voorgedaan:

- bijstelling van de ASV en de werkprocessen in 2006. In de werkprocessen staan de inhoudelijke toetsing van de aanvraag aan het vastgestelde beleid, de afstemming van de beoogde resultaten tussen gemeente en subsidieontvanger, en de vaststelling van de subsidie op basis van een inhoudelijke toetsing duidelijk omschreven.
- Implementatie van een geautomatiseerd voortgangssysteem voor de subsidies, gericht op het overzicht houden op het proces, en het leveren van managementinformatie (waaronder toepassing van sanctionering).
- bij het ouderenwerk is voor 2006 voor het eerst een productenbegroting aangeleverd (met per product het aantal bijeenkomsten, deelnemers en uitgaven).

Onderzoeksvraag 4 Wat is de rol van de raad bij het subsidiebeleid?

De gemeenteraad stelt periodiek het beleid per beleidstaak vast in de beleidsregels, of in een beleidsplan/notitie. Zoals eerder geconstateerd bij onderzoeksvraag 3 zijn deze nog niet SMART gedefinieerd.

De bevoegdheid tot het vaststellen van het subsidieplafond is in 2004 overgegaan van de raad naar het college. Maar het college stelt deze plafonds pas definitief vast na vaststelling van de begroting door de gemeenteraad.

Onderzoeksvraag 5 In hoeverre kan regelgeving worden vereenvoudigd?

Bij de evaluatie van 2003 heeft de gemeente in overleg met subsidiënten een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd, waaronder:

- onderscheid tussen vrijwilligers- en professionele organisaties
- werken met aanvraag/verantwoordingsformulieren waardoor geen aparte werkplannen/jaarverslagen meer nodig zijn
- vaker afsluiten van meerjarenovereenkomsten

Eén van de gesubsidieerde instellingen geeft verder nog aan dat een spanningsveld wordt ervaren tussen enerzijds cijfers en anderzijds de inhoud. Soms wordt een gebrek aan vertrouwen ervaren.

Algemene conclusie

In de ontwikkeling van het subsidiebeleid van de gemeente Zeewolde wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de effectiviteit hiervan. Bij het vaststellen van de beoogde maatschappelijke effecten en de uitwerking hiervan in beleidsprestaties blijft dit nog wel algemeen van aard, of gericht op het voorzieningenniveau.

Zoals de gemeente zelf heeft geconcludeerd in 2003, zijn de processen voor de subsidieverstrekking goed ingericht op het waarborgen van de effectiviteit van de subsidies. Bij iedere processtap komt dit terug. Deze processen worden over het algemeen conform de normen in de praktijk gebracht. Door middel van aanvraag- en verantwoordingsformulieren, en uitgebreide schriftelijke verslaglegging in de dossiers is het subsidieproces duidelijk en overzichtelijk. Wel ervaart een subsidiënt een spanningsveld tussen enerzijds de cijfers en anderzijds de inhoud.

Bij de actuele ontwikkelingen zien we de nadruk op de effectiviteit van het beleid terug. Ook de vereenvoudiging van de regelgeving (bijvoorbeeld meerjarenovereenkomsten) leveren volgens de rekenkamercommissies een bijdrage aan de waarborg van de effectiviteit in het subsidieproces.

Benchmark

Primair is het onderzoek per gemeente gericht, evenals de rapportage. De rekenkamercommissies hebben gekeken in hoeverre een benchmark tussen de verschillende gemeenten kan worden uitgevoerd. Gezien de resultaten van het onderzoek in de zeven gemeenten, is er naar inschatting weinig toegevoegde waarde te verwachten van een vergelijking van subsidieverordeningen of van subsidieprocessen. Er zijn namelijk geen grote verschillen tussen de zeven gemeenten geconstateerd met betrekking tot de effectiviteit. De rekenkamercommissies hebben wel 'best practices' opgenomen in de aanbevelingen.

4.2 Aanbevelingen (en best practices)

De rekenkamercommissies doen de volgende aanbevelingen voor het subsidiebeleid aan de gemeenteraad. Deze aanbevelingen zijn deels gebaseerd op de schriftelijke reacties van subsidiënten. Ook zijn ze doorgesproken met enkele subsidiënten uit verschillende gemeenten, om een indicatie te krijgen van het draagvlak in het veld voor het subsidiebeleid.

Effectiviteit van het subsidiebeleid

1. Beleidsdoelstellingen richten op meetbare maatschappelijke effecten

De gemeenteraad wordt aanbevolen zich nader uit te spreken over de beoogde maatschappelijke effecten (outcome), waarbij deze meetbaar worden geformuleerd, zodat hieraan meetbare prestaties (output) worden gekoppeld door het college. Deze prestaties kunnen zowel kwantitatief als kwalitatief (bijvoorbeeld kwaliteitsnormen of klanttevredenheidsonderzoeken) gericht zijn.

2. Meerjarige gemeentelijke beleidsvisie

Formuleer voor de instellingen en verenigingen een gemeentelijk subsidiebeleid dat zich over meerdere jaren uitspreidt (zo mogelijk gelijk aan de raadsperiode). We bepleiten dat direct na het aantreden van de nieuwe raad en het nieuwe college de doelstellingen, en effecten met de instellingen /verenigingen vooraf worden besproken. Het subsidiebeleid dient zicht te richten op meerjarige overeenkomsten met afspraken over inhoud, en over de erbij behorende middelen. De instellingen dienen zich wel jaarlijks te verantwoorden. De afrekening kan op het einde van de termijn plaatsvinden. Bij een subsidieplafond zou de verdeling over verschillende instellingen ook tot stand moeten komen op basis van inhoud.

Zo wordt voorkomen dat afzonderlijke subsidies ad hoc op de politieke agenda komen. En bij een tekort aan subsidiemiddelen kan zo een keuze worden gemaakt op inhoud/prioriteiten zodat een kaasschaafmethode niet meer het enige alternatief is.

Kader: opmerkingen van respondenten over dit onderwerp

Opmerkingen van respondenten / subsidiënten

- Door meerjarenafspraken wordt voorkomen dat er jaarlijks nieuwe /gewijzigde eisen vanuit de gemeente worden opgesteld.
- De afspraken dienen meer dan alleen financieel gericht te zijn.
- Bij meerjarenafspraken kan bij toetsing op meerjarige gemiddelden of opnemen van marges bij de prestaties voorkomen worden dat een afwijkend jaar aanleiding wordt om de meerjarenafspraken te herzien.

3. Informatievoorziening aan de raad

De informatievoorziening aan de raad zou gericht moeten zijn op het behalen van beoogde doelstellingen. De rapportage richt zich op output, kwaliteit en het bestede budget op hoofdlijnen, en voorzover mogelijk over de outcome. De verantwoordingsinformatie van de instellingen dient daartoe afgestemd te zijn op de management- en bestuursrapportages binnen de gemeente. De raad ontvang jaarlijks een verantwoording op hoofdlijnen.

Effectiviteit van het subsidieproces*4. Meerjarige afspraken*

Streef als gemeente (voortvloeiend uit aanbeveling 2) zoveel mogelijk naar meerjarige afspraken, over welke prestaties de instellingen en de verenigingen moeten leveren om de beoogde doelen en effecten te bereiken. Toets bij het behalen van beleidsprestaties op gemiddelden van x jaar, in plaats van prestaties in één jaar. Wel dient de instelling natuurlijk jaarlijks verantwoording af te leggen.

5. Shared partnership (vertrouwen, waarderen, ontzorgen)

Zowel grote als kleine instellingen en verenigingen meer in woord en daad als ‘zakelijke’ partners van de gemeente aanmerken in het bereiken van maatschappelijke effecten. Het uitspreken van de waardering, en het bevorderen dat de organisaties worden aangestuurd door een goed bestuur / raad van toezicht is minstens zo belangrijk als het toetsen (bijvoorbeeld door het aanbieden van kadertraining en).

Kader overzicht best practices gemeenten**Subsidieproces algemeen**

In één gemeente komt de effectiviteit van het beleid (de beoogde maatschappelijke effecten) consequent terug in de sturingsdocumenten, beschikkingen, tussentijdse rapportages, gespreksverslagen en toetsingsverslagen. (gemeente Zeewolde)

Processtap kaderstellen

In het onderzoek zijn voorbeelden genoemd of gesuggereerd voor het stellen van kaders.

Eén respondent stelt dat de raad zich bij de bibliotheek zou kunnen uitspreken over doelstellingen over het probleem van terugval van leden in de categorie 14-18 jarigen, op het gebied van leesbevordering en het bestrijden van leesachterstand (gemeente Barneveld).

Eén gemeente heeft in haar beleidsnota aangaande ouderenwerk duidelijk de doelgroep in kaart gebracht, op het gebied van wonen, zorg, welzijn, mobiliteit en inkomen. Dit biedt een goede mogelijkheid tot een uitwerking van maatschappelijk beoogde effecten in meetbare beleidsprestaties. (gemeente Woudenberg)

Aanvraag

Eén gemeente voert jaarlijkse gesprekken met subsidiënten. Hierin wordt de subsidieverlening en – vaststelling besproken, maar ook het subsidiebeleid en de samenhang daarvan met de activiteiten van de instelling. Daarnaast uit de gemeente in deze gesprekken ook haar waardering voor de inzet van de organisaties. De gesprekken worden altijd gevoerd door twee medewerkers, en verlopen volgens een vast format. Het gespreksverslag maakt onderdeel uit van de beschikking (gemeente Woudenberg).

Een andere gemeente publiceert jaarlijks het vastgestelde subsidiebeleid en de subsidieplafonds vóór 1 april . Daarnaast stuurt de gemeente jaarlijks een uitnodigingsbrief voor de subsidieaanvraag naar de bij haar bekende instellingen, met een aanvraagformulier, de ASV, de relevante beleidsregels, de financieel technische regels en een indicatie van de beschikbare budgetten voor het komende jaar. (gemeente Zeewolde).

Beschikking

In één gemeente zijn voor de muziekschool in een vierjarenovereenkomst afspraken gemaakt over o.a. inhoudelijke uitgangspunten (welke vorm van muziekonderwijs wordt gesubsidieerd), prestaties/producten (bijvoorbeeld aangaande aantal lessen, minimaal aantal leerlingen, ontwikkelen van een servicefunctie) en kwaliteitseisen. (gemeente Zeewolde)

In een andere gemeente heeft de gemeente bij de subsidiebeschikking prestatierichtlijnen vastgesteld voor de bibliotheek (op basis van historische gegevens) aangaande aantal leden, aantal uitleningen (gesplitst in jeugd en volwassenen). (gemeente Scherpenzeel)

Volgen van de uitvoering

Tussentijdse rapportages, waarbij de gemeente van te voren heeft aangegeven welke informatie zij daarin wil hebben opgenomen (gemeente Barneveld, gemeente Zeewolde).

Vaststelling van de subsidie

In één gemeente bevatten de dossiers van twee grote subsidiënten verslagen van de toets op onder andere de bereikte prestaties, en een vergelijking daarvan met de bij de verlening overeengekomen prestaties. Bij het niet behalen van de afspraken worden hier ook consequenties aan verbonden (korting op de subsidie). (Gemeente Zeewolde).

Evaluatie

Eén gemeente heeft in haar verordening opgenomen om eens in de vijf jaar het subsidiebeleid te evalueren op effectiviteit (gemeente Zeewolde).

Bestuurlijke reactie college van burgemeester en wethouders

Op 19 maart 2007 hebben wij het eindrapport ontvangen van uw onderzoek naar de effectiviteit van het subsidiebeleid in de gemeente Zeewolde. U stelt ons in de gelegenheid om een bestuurlijke reactie te geven op het rapport.

Allereerst willen wij u bedanken voor het rapport. Het is goed om van een onafhankelijk orgaan te vernemen hoe deze aankijkt tegen de effectiviteit⁷ van het subsidiebeleid van onze gemeente. Onze inhoudelijke bestuurlijke reactie beperken wij tot hoofdstuk 4, de conclusies en aanbevelingen. De overige hoofdstukken zijn afdoende besproken met en door de ambtelijke organisatie en zijn naar tevredenheid afgerond.

Wij zijn ingenomen met uw conclusie dat in het subsidiebeleid van de gemeente Zeewolde nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de effectiviteit ervan. U concludeert tevens dat de processen goed zijn ingericht op het waarborgen van de effectiviteit en dat u in de actuele ontwikkelingen in Zeewolde de nadruk op effectiviteit terugziet. Het doet ons deugd dat de gemeente Zeewolde meerdere malen wordt genoemd in de lijst van best practices. Door deze positieve reactie van uw Rekenkamer worden wij gesterkt in het idee dat het belangrijk is om continu en zorgvuldig aandacht te besteden aan het subsidiebeleid.

Wel geeft u aan dat het vaststellen van de beoogde maatschappelijke effecten en de uitwerking hiervan in beleidsprestaties nog vrij algemeen van aard blijven. Hieruit volgt uw eerste aanbeveling: de beleidsdoelstellingen meer richten op meetbare maatschappelijke effecten. Wij zijn ons ervan bewust dat dit voor Zeewolde een ontwikkelpunt is, waarbij wij tegelijkertijd erkennen dat het niet eenvoudig is. Dit ontwikkelpunt heeft de aandacht in de organisatie en werpt zijn vruchten al af (zie bijvoorbeeld de beleidsnota “Sterk voor Jeugd”). De ontwikkeling zal door de invoering van de Wmo verder worden versterkt. Een vraag die zich aandient bij het steeds meer meetbaar maken van prestaties is, of er een verschuiving plaats gaat vinden van subsidiëring naar inkoop/opdrachtverlening.

Uw overige vier aanbevelingen zien wij als een afgeleide van (of volgend op) de eerste aanbeveling.

U beveelt een gemeentelijke meerjarige beleidsvisie aan. Naar onze mening zou het vierjarige Wmo beleidsplan hierin een rol kunnen vervullen, hoewel hiermee nog niet alle beleidsvelden worden afgedekt die nu onder de Algemene Subsidieverordening vallen.

Wanneer de beleidsdoelstellingen meer concreet zijn geformuleerd en wanneer er sprake is van “shared partnership” kan ook meer worden gewerkt met meerjarenafspraken. Het maken van meerjarenafspraken draagt bovendien bij aan de vereenvoudiging van het proces. Beide punten ervaren wij momenteel in de praktijk.

Wanneer de Raad beleidsdoelstellingen richt op meetbare maatschappelijke effecten, zal de informatievoorziening aan de Raad zich logischerwijze richten op het realiseren van de beoogde prestaties (aanbeveling 4).

Tot slot zullen wij ons voordeel doen met de best practices die u heeft beschreven.

⁷ De effectiviteit heeft u gedefinieerd als de directe bijdrage van het subsidiebeleid in het bereiken van de *beoogde* maatschappelijke effecten. U geeft aan dat het - net als in andere gemeenten - nog niet mogelijk was om te kijken naar de *behaalde* maatschappelijke effecten omdat de omschrijving van de te bereiken maatschappelijke effecten nog in ontwikkeling is.

Wij sluiten af met een kritische kanttekening. Wanneer wij ons indenken dat het rapport is geschreven voor de gemeenteraad, zijn wij van mening dat het rapport (ook het hoofdstuk "conclusies en aanbevelingen") een nogal technisch karakter heeft. Bovendien missen wij in het rapport een helder eindoordeel over de gemeente Zeewolde: hoe doet onze gemeente het? Wij zouden u mee willen geven om zowel in dit rapport alsook in toekomstige rapporten van uw Rekenkamer een eindoordeel af te geven.

Wij danken u voor uw inspanningen voor het onderzoek naar de effectiviteit van het subsidiebeleid in de gemeente Zeewolde. Wij zien uw reactie op onze bestuurlijke reactie graag tegemoet.

Nawoord rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie dankt het college voor de bestuurlijke reactie. De rekenkamercommissie is tevreden dat het college zich herkent in de conclusies en haar voordeel meent te kunnen doen met onze aanbevelingen en onderscheiden best practices.

Ook de rekenkamercommissie is zich bewust van de complexiteit van het aantonen van effectiviteit. Er zullen zeker situaties zijn waarbij de effectiviteit van het beleid moeilijk is aan te tonen. In dat geval verdient het aanbeveling om de situatie voor de gemeenteraad nader toe te lichten.

Of het rapport te technisch van aard is, is voor de rekenkamercommissie een vraag. We horen graag de reactie van de raadsleden. Mochten zij behoefte hebben aan een andere vorm van rapportage, willen wij hier zeker in het vervolg op inspelen. De rekenkamercommissie heeft voorts gemeend geen 'eindoordeel' per gemeente uit te spreken, omdat het onderzoek niet als benchmark is opgezet. Iedere gemeente is beoordeeld op zijn eigen normen. Los van enkele tekortkomingen is het helder dat u goed uw eigen normen volgt.

Om ook onze eigen effectiviteit te beoordelen, zal de rekenkamercommissie over enige tijd onderzoeken hoe deze aanbevelingen in praktijk zijn gebracht en welke uitwerking zij hebben.

Bijlage 1 Respondenten

De heer R. de Haas, beleidsmedewerker, afdeling Ontwikkeling

Mevrouw S. de Ruiter, beleidsmedewerker, afdeling Ontwikkeling

Mevrouw W. Thijs, beleidsmedewerker, afdeling Ontwikkeling

Mevrouw N. Wesly, beleidsmedewerker, afdeling Ontwikkeling

De heer B. van Zuthem, hoofd afdeling Ontwikkeling

Bijlage 2 Documenten en literatuurlijst

Documenten gemeente Zeewolde

- Algemene subsidieverordening 2001
- Algemene subsidieverordening 2004
- Beleidsregels Sport 2005
- B&W notitie inzake aanpassing ASV april 2006 ivm eisen accountantsverklaring
- B&W notitie inzake aanschaf subsidie volgsysteem
- Collegeprogramma 2002-2006
- Duaal maar met elkaar, raadsprogramma voor de gemeenteraad Zeewolde periode 2002-2006
- Jeugd- en jongerenmonitor 2005
- Evaluatienotitie subsidiebeleid eind 2003
- Jaarverslagen gemeente Zeewolde 2003, 2004 en 2005
- Financieel Technische beleidskader 2006-
- Leefbaar Zeewolde, VVD CDA, Collegeprogramma december 2004-maart 2006
- Nota algemeen subsidiebeleid gemeente Zeewolde
- Notitie budgetsubsiëring, vastgesteld in de raad in december 2003
- Opbouw subsidieplafond 2003, 2004, 2005 (zonder indexering) en 2006 (met indexering)
- Raadsvoorstel evaluatie subsidiebeleid, nr. R12 S005, november 2003
- Raadsbesluit R12S010 Subsidieplafond 2003
- Sterk voor jeugd 2006 -2010
- Subsidiebeidskader 2004 inclusief financieel technisch kader
- Programmabegrotingen 2003, 2004 en 2005
- Voorbeeld van een subsidietoekenning met uitvoeringsovereenkomst (Peuterspeelzaalwerk)
- Werkprocessen subsidie
- Voorstel tot opbouw subsidieplafonds 2004, p.2
- Zorg voor zelfstandigheid. Kadernota zorg, welzijn en wonen voor ouderen en Zorgbehoevenden 2003-2007

Literatuur derden

- Berenschot, Rapport Subsidierelaties in de welzijnssector, juni 2003
- Gemeente Den Haag en 'sturen op afstand' in de uitvoering van het welzijnsbeleid. Een casestudy van de veranderende verhouding tussen de gemeente Den Haag en de zeven Haagse welzijnsorganisaties Externe sturing door interne regie. Over de invoering van budgetfinanciering in de gemeente Wageningen, Regioplan Beleidsonderzoek, Amsterdam, januari 2005
- Gemeente Lochem, Raadsplan 2006-2010
- Rekenkamercommissie Almelo Oriënterend onderzoek subsidiebeleid in de gemeente Almelo.
- Rekenkamercommissie Apeldoorn Naar meer zakelijkheid. Eindrapport onderzoek subsidiebeleid
- Rekenkamer gemeente Wageningen, Budgetfinanciering in Wageningen. Mei 2005
- Stichting Rekenschap, Subsidieverlening en waar voor je geld, februari 2006
- Stichting Rekenschap, Benchmark Algemeen maatschappelijk werk, VNG, 2003
- Stichting Rekenschap, Benchmark Bibliotheken, VNG, 2003

Bijlage 3 Resultaten dossieronderzoek

Processtap A Kaderstelling

Subvraag 1 Formulering doelstellingen van het subsidiebeleid

De beleidsinhoudelijke doelstellingen staan vermeld in de subsidiebeleidskaders 2003, 2004 en in de beleidsregels 2005. In onderstaande vermeldt de rekenkamercommissie het beleidskader 2004 (2003 is vergelijkbaar) en de beleidsregels 2005.

Kader Beleidsinhoudelijke doelstellingen beleidsregels 2004

Muziekschool:

Doelstelling: inwoners tot 18 jaar in staat te stellen (betaalbare tarieven) om gebruik te maken van muziekonderwijs door middel van (gedeeltelijke) subsidiëring van de lesuren muziekonderwijs en van vaste kosten met betrekking tot het muziekonderwijs⁸.

De prestaties en producten zijn vastgelegd voor de periode 1 september 2002-31 december 2006, zoals een maximaal aantal gesubsidieerde lesuren per week, maximaal aantal gesubsidieerde lesuren ensembleonderwijs, ontwikkelen van de servicefunctie van de Muziekschool (nog nader te specificeren) en het kostendekkend aanbieden van algemene muzikale vorming.

Ouderenwerk:

Doelstelling: het bevorderen van de sociale samenhang en maatschappelijke participatie door te voorzien in een sociale infrastructuur met voldoende mogelijkheden voor ontmoeting, ontspanning en ontspanning. Daarnaast het voorkomen dat mensen in een achterstandspositie raken, onder andere door het bevorderen van zelfredzaamheid'. Ouderen vanaf 55 jaar staan als aparte doelgroep benoemd. Vervolgens is een aantal activiteiten beschreven. Over prestaties zal nog overleg moeten plaatsvinden met de instellingen.

Sport:

Doelstelling: het scheppen van voorwaarden, waaronder het bieden van faciliteiten en het stimuleren van een regelmatige sportbeoefening [...] ter bevordering van het algemeen welzijn van de bevolking'.

Het subsidie aan de muziekschool kent een uitwerking in producten en prestaties. In de beleidsregels 2005 staat voorts het beoogde effect dat de doelgroep in aanraking komt met het muziekonderwijs en staat een aantal kwaliteitseisen opgenomen.

Voor het ouderenwerk dient een uitwerking in producten en prestaties nog plaats te vinden. In de beleidsregels 2005 is een specifieke doelstelling voor ouderen geformuleerd: 'het vergroten van de maatschappelijke participatie en de zelfredzaamheid van ouderen en het realiseren van een samenhangend pakket van voorzieningen dat aansluit op de gesignaleerde behoefte van de doelgroep'. Daarnaast is een aantal producten omschreven: beschikbaar stellen van materiaal/ruimten, verzorgen van mogelijkheden tot samenkomst, verzorgen van een welomschreven aantal lessen, en verzorgen van inlichtingen/informatie. Ook zijn kwaliteitseisen omschreven, maar nog geen prestaties.

De beleidsregels Sport 2005 voegen aan de algemene doelstelling uit 2004 nog toe, dat het beoogde effect is om een bijdrage te leveren aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners. Eén van de producten/activiteiten is de sporttechnische jeugdtrainingen gedurende het subsidiejaar voor een vooraf afgesproken aantal jeugdleden en een aantal uren. Bij prestaties staat vermeld dat de producten /activiteiten moeten zijn gericht op de inwoners of de sportverenigingen van Zeewolde.

⁸ Subsidiebeleidskader 2004.

Subvraag 2 Aansluiting doelstellingen subsidiebeleid bij gemeentelijk beleid

De rekenkamercommissie constateert dat de algemene doelstellingen in de programmabegrotingen (2003, 2005)⁹ en de beheersbegrotingen van de afdeling Ontwikkeling overeenkomen, met verwijzing naar in te zetten producten (activiteiten) bij het ouderenwerk en de gemaakte prestatieafspraken bij het Muziekonderwijs.

Kader doelstellingen in de programma- en beheersbegrotingen

- Muziekonderwijs: door middel van subsidiëring inwoners tot achttien jaar in staat stellen om tegen betaalbare tarieven gebruik te maken van muziekonderwijs. Er wordt verwezen naar de gemaakte afspraken over de periode 2002-2006.
- Ouderenwerk: versterken van positie zorgvragers met als doel zolang mogelijk zelfstandig functioneren en deelname aan maatschappelijk leven mogelijk maken.
- Sport: scheppen van voorwaarden waaronder het bieden van faciliteiten en stimuleren van een regelmatige sportbeoefening in zijn algemeenheid.

Processtap B1 Subsidieverlening: aanvraag

De dossiers bevatten de aanvraagformulieren voor de subsidie met de inhoudelijke activiteitenplannen. In de aanvraagformulieren wordt onder andere (vanaf 2005) informatie ingewonnen over 'subsidies aangevraagd bij derden'. Bij de sportverenigingen stond deze vraag al langer op het aanvraagformulier.

- Muziekonderwijs: het college van B&W heeft in 2002 de subsidie aan de muziekschool vastgelegd voor een periode van vier jaar. Dit heeft vorm gekregen in een uitvoeringsovereenkomst en vanaf 2002 in beleidsregels. De muziekschool heeft jaarlijks een activiteitenplan ingediend. De begrotingen tot en met 2005 waren nog niet ingericht als productenbegroting. De gemeente wilde graag kosten per leerling en subsidie per leerling, variabele en vaste kosten per lesuur. Maar het is de muziekschool niet gelukt om daarvoor een overzicht op te stellen.¹⁰
- Ouderenwerk: de aanvraag verloopt via een aanmeldingsformulier, waarbij de activiteitenplannen en begrotingen zijn ontvangen. Bij de aanvraag vindt er ook overleg plaats tussen de ambtenaren en de instelling. De begroting voor het ouderenwerk in 2005 had nog niet het karakter van een productenbegroting.¹¹
- Sportverenigingen: de subsidies worden aangevraagd met een aanvraagformulier van de gemeente, waarin gegevens worden vermeld over onder andere het aantal jeugdleden, gehandicapte leden, ledenlijsten en eventuele evenementen. Vanaf 2005 wordt aan sportverenigingen geen ledenlijsten meer gevraagd. Vanaf 2004 volstaat een activiteitenbegroting in plaats van een productenbegroting.

Processtap B3 Subsidieverlening beschikking.

In de dossiers is de rekenkamercommissie het volgende tegengekomen:

- Muziekschool: In het dossier bevindt zich een beschikking voor de periode 2002-2006 met een uitvoeringsovereenkomst. In de uitvoeringsovereenkomst staat een beschrijving van de activiteiten, van prestaties (op outputniveau), vereist kwaliteitsbeleid en welke informatie in het inhoudelijk jaarverslag dient te zijn opgenomen.

⁹ De programmabegroting 2004 bevat geen beleidsdoelstellingen.

¹⁰ De gemeente wijt dit aan bestuurlijke problemen in de laatste jaren van de muziekschool. Einde 2005 is door het bestuur van de muziekschool besloten tot liquidatie van de school.

¹¹ Voor het jaar 2006 heeft de stichting Wolderwelzijn wel een productenbegroting aangeleverd.

- Ouderenwerk: in 2004 en 2005 is een uitvoeringsovereenkomst opgesteld. Hierin staan onder andere activiteiten beschreven, verdeeld in categorieën zoals ontmoeting en recreatie, ontmoeting en educatie en functie activeren, met de frequentie van de activiteiten en het minimum aantal deelnemers. Ook staan algemene kwaliteitseisen beschreven en afspraken over informatievoorziening via halfjaarlijkse inhoudelijke rapportages en het jaarverslag (zoals informatie over de prestaties, vergelijking nagestreefde en gerealiseerde prestaties en activiteiten).

Processtap D Vaststelling van de subsidie

De dossiers van de twee grote cases bevatten adviezen over de vaststelling en de vaststellingsbeschikkingen. Ook vinden we hierin toetsingsverslagen en inhoudelijke jaarverslagen. Het toetsingsadvies bevat een analyse van de jaarrekening en vergelijkt de prestatieafspraken met de uiteindelijk bereikte prestaties. Hieraan worden ook consequenties verbonden (zoals niet verstrekken van een vergoeding of terugvorderen van een deel van de subsidie).

- Muziekschool: het inhoudelijk jaarverslag gaat onder andere in op de inhoud van cursussen, het aanbod van instrumenten, hoe leerlingen worden getoetst, de steun- of servicefunctie, netwerk van de organisatie en afstemming van vraag en aanbod. Het jaarverslag bevat een reeks van kengetallen. In het advies over de vaststelling door de gemeente wordt ingegaan op een vergelijking tussen de gewenste prestaties (uitvoeringsovereenkomst) en de behaalde prestaties.
- Ouderenwerk: in de dossiers bevinden zich de jaarverslagen, financiële verslagen, beschikkingen, subsidieverantwoordingsformulieren en interne notities over de vaststelling van de subsidies. In het jaarverslag wordt ingegaan op in hoeverre de doelstelling is gehaald (hoeveel te verwachten deelnemers, hoeveel geïnvesteerde uren).
- Sportsubsidies: de subsidies aan de sportverenigingen zijn vastgesteld aan de hand van verantwoordingsformulieren die de verenigingen aanleveren, en de jaarverslagen. Over de periode 2003-2005 werd jaarlijks één algemeen toetsingsadvies opgesteld. De verenigingen ontvangen over de vaststelling een beschikking.

De sportverenigingen dienen verantwoordingsformulieren in. De informatie van de verantwoordingsformulieren wordt nog niet gebruikt. Knelpunt is onder andere dat de formulieren niet altijd goed ingevuld zijn. Het staat wel in de planning om in de toekomst deze informatie te analyseren en te gebruiken als input voor beleid.

Processtap E Evaluatie

Geen aanvullingen.

Bijlage 4 Vragenlijst subsidiënten

Onderzoek effectiviteit subsidiebeleid

Geachte mevrouw/heer,

Sinds 1 september 2005 kent de gemeente een rekenkamercommissie. Deze commissie is een instrument voor de gemeenteraad en onderzoekt de effectiviteit, efficiëntie en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid. De commissie bestaat uit externe leden en een externe voorzitter.

De rekenkamercommissie voert momenteel een onderzoek uit naar de effectiviteit van het subsidiebeleid van de gemeente. Een onderdeel van dit onderzoek is de vraag of de gemeentelijke regelgeving voor subsidies vereenvoudigd zou kunnen worden.

Graag zouden we u, als subsidiënt, willen vragen, wat uw ervaringen zijn. Wij willen u daarom vragen om onderstaande vragenlijst te beantwoorden, en voor 5 januari a.s. te retourneren aan: b.does@barneveld.nl, of Rekenkamercommissie ViP, p/a Gemeente Barneveld Postbus 63, 3770 AB Barneveld.

Overigens is er ook ruimte om andere opmerkingen met betrekking tot het subsidiebeleid te maken.

Mocht u vragen hebben, kunt u natuurlijk contact opnemen, per e-mail of telefonisch via 0342 – 495 830 (dinsdag afwezig).

Met vriendelijke groet,

De heer J.P.P. van Dort, voorzitter rekenkamercommissies ViP+
Mevrouw B. Does, secretaris rekenkamercommissie ViP+
(www.rekenkamervip.nl)

VRAGENLIJST SUBSIDIENTEN

Naam respondent :

Functie :

Organisatie :

Gemeente :

Het gaat bij deze vragen om uw reguliere jaarlijkse subsidie (geen incidentele of projectaanvragen)

In de toelichting kunt u uw antwoord toelichten, en mogelijke verbeterpunten melden.

Vraag 1	Eenvoudig	Lastig	Onnodig ingewikkeld	Anders, nl
Wat vindt u van de regelgeving met betrekking tot een aanvraag van een subsidie?				

Toelichting (bv over hoeveelheid informatie, soort informatie, gestelde termijnen)

.....

Vraag 2	Eenvoudig	Lastig	Onnodig ingewikkeld	Anders, nl
Wat vindt u van de afgesloten uitvoerings-overeenkomst/samenwerkingsovereenkomst met de gemeente?				

Toelichting: (bv over de redelijkheid / uitvoerbaarheid in de praktijk, geven van kaders)

.....

Vraag 3	Eenvoudig	Lastig	Onnodig ingewikkeld	Anders, nl
Wat vindt u van de afspraken met de gemeente over informatieverstrekking gedurende de uitvoering van de subsidie?				

Toelichting: (bv gebruik van de informatie door de gemeente, ruimte voor overleg)

.....

Vraag 4	Eenvoudig	Lastig	Onnodig ingewikkeld	Anders, nl
Wat vindt u van de regelgeving met betrekking tot de vaststelling van de subsidie				

Toelichting (bv hoeveelheid informatie, soort informatie, gestelde termijnen)

.....

Dan volgen nu nog 2 open vragen

Vraag 5

Heeft u verder nog suggesties voor de vereenvoudiging van de regelgeving van de gemeente?

.....

Vraag 6

Heeft u verder nog opmerkingen over (uw ervaringen) met het subsidiebeleid van de gemeente?

.....